

RATOWNIK WODNY- UPRAWNIENIA

RATOWNIK WODNY - UPRAWNIENIA I PRACA ZGODNIE Z NOWĄ USTAWĄ

W związku z narastającą falą pytań o uprawnienia ratowników i możliwość ich pracy, po zmianie przepisów w tym zakresie (nowa Ustawa wraz z nowymi rozporządzeniami MSW), informujemy: Podstawą prawną określającą wymagane dokumenty i uprawnienia ratowników do wykonywania ratownictwa wodnego w tym pracy na wyznaczonych obszarach wodnych (kąpielisko, miejsce wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi) reguluje nowa Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku, która weszła w życie od 1 stycznia 2012 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. nr 208 poz.1240 z 2011 roku), zwana dalej "ustawą" oraz Rozporządzenie MSW z dnia 23 stycznia 2012 r. (Dz. U. poz. 108 z 2012 roku) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego i Rozporządzenie MSW z dnia 21 czerwca 2012 r. (Dz. U. poz. 747 z 2012 roku) w sprawie szkoleń w ratownictwie wodnym. Art. 2 ust. 5) Ustawy wskazuje kto jest ratownikiem wodnym - **rozumie się przez to osobę posiadającą wiedzę i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich oraz inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym i spełniającą wymagania określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.3), zatrudnioną lub pełniącą służbę w podmiocie uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego lub będącą członkiem tego podmiotu;**

W rozumieniu Ustawy "**ratownik wodny**" jest **uprawnieniem**, które nabywa się po spełnieniu w/w trzech warunków, a nie jest stopniem uzyskiwanym po ukończeniu szkolenia - nie jest tożsamym z podobnie brzmiącymi stopniami nadawanymi przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

WARUNEK PIERWSZY - posiadającą wiedzę i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich oraz inne kwalifikacje przydatne w ratownictwie wodnym:

Art. 41 ust 1. Ustawy gwarantuje, że "*osoby, które uzyskały uprawnienia ratownika w zakresie ratownictwa wodnego na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują swoje uprawnienia*", oznacza to że zachowują swoje uprawnienia osoby które na dzień 31 grudnia 2011 roku posiadały uprawnienia ratownika nadane przez podmiot uprawniony do nadawania stopni ratowniczych w ratownictwie wodnym. Zgodnie z informacjami Ministerstwa Spraw wewnętrznych, które sprawuje nadzór nad ratownictwem wodnym, na dzień wejścia w życie Ustawy tj. 1 stycznia 2012 roku tylko trzy podmioty posiadały takie uprawnienia, są to:

1. **Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe** jako specjalistyczne stowarzyszenie o zasięgu ogólnokrajowym, działające na terenie kraju poprzez jednostki wojewódzkie i terenowe (wykaz jednostek terenowych na stronach internetowych jednostek wojewódzkich WOPR)
2. **Mazurska Służba Ratownicza**, jako stowarzyszenie kultury fizycznej prowadzące działalność ratowniczą na terenie Wielkich Jezior Mazurskich.
3. **Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe**, (wcześniej z nazwą Mazurskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe) jako stowarzyszenie kultury fizycznej prowadzące działalność ratowniczą na terenie Wielkich Jezior Mazurskich.

(aktualna lista podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego znajduje się na stronie [Ministerstwa Spraw Wewnętrznych-wejście](#))

Art. 41 ust 2 Ustawy mówi, że: "*do osób, które rozpoczęły uzyskiwanie uprawnień ratownika z zakresu ratownictwa wodnego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe*", oznacza to, że uprawnienia nadane po szkoleniu rozpoczętym jeszcze w 2011 roku, a zakończone np. w maju lub czerwcu 2012 roku zachowują swoje uprawnienia, **natomiast wszystkie inne uprawnienia, które nie spełniają tych warunków lub nadane przez podmioty nie mające zgody MSW oraz wystawione są po tym terminie w rozumieniu ustawy nie zachowują swych uprawnień!**

UPRAWNIENIA RATOWNIKÓW WOPR

STARE nadane na kursach rozpoczynających się przed dniem 31 grudnia 2009 roku wg wcześniejszych programów szkolenia	NOWE nadane na kursach rozpoczynających się od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2011 roku wg nowych programów szkolenia	od 1 stycznia 2012 roku
	Młodszy Ratownik WOPR	
Młodszy Ratownik WOPR	Ratownik WOPR	
Ratownik WOPR	Ratownik Wodny Pływalni, Śródlądowy, Morski	Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia ratowników wodnych wg wzoru MSW
Starszy Ratownik WOPR	Starszy Ratownik Wodny	

BEZ PRAWA PRACY - może pełnić dyżury społeczne

PRACA POD NADZOREM - bez prawa pracy samodzielnej(ilość osób z prawem pracy pod nadzorem nie może przekroczyć 50% stanu zespołu ratowników na obiekcie).

PRACA SAMODZIELNA

UPRAWNIENIA KAŻDEGO RATOWNIKA WOPR SĄ OPISANE NA ODWRÓCIE PLASTIKOWEJ KARTY IDENTYFIKACYJNEJ WOPR.

Po 1 stycznia 2012 - art. 15 ust. 1 Ustawy daje prawo, by "podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego mogły organizować i prowadzić szkolenia ratowników wodnych i instruktorów w zakresie ratownictwa wodnego oraz psów ratowniczych wraz z ich przewodnikami", ale na zasadach określonych w ustawie, więc zgodnie z art. 15 ust 4 pkt Ustawy, to Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia:

1. **ramowy program szkolenia, o którym mowa w art. 15 ust. 1,**
2. **zakres wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych niezbędnych do uzyskania uprawnień z zakresu ratownictwa wodnego,**
3. **wzory dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień, o których mowa w pkt 2,**
4. **kwalifikacje kadry dydaktycznej prowadzącej szkolenia,**
5. **sposób przeprowadzania egzaminu.**

Więc wszystkie uprawnienia, których uzyskiwanie rozpoczęło się po 1 stycznia 2012 roku, by spełnić ustawowy warunek **posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu ratownictwa i technik pływackich oraz innych kwalifikacji przydatnych w ratownictwie wodnym** zgodnie art. 2 ust 5) Ustawy, muszą odbyć się wg programów szkolenia z zakresem wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych niezbędnych do uzyskania uprawnień z zakresu ratownictwa wodnego /wskazuje na to jednoznacznie art. 15 ust 4 pkt 2) Ustawy/ i zakończyć się egzaminami oraz **wydaniem dokumentu potwierdzającego posiadanie uprawnień zgodnych ze wzorem określonym przez MSW w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Dz.U. poz. 747** Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, w tym WOPR, mogą zgodnie z własnymi przepisami prowadzić inne, tzw. kursy i szkolenia "**wewnętrzne**", czy "**organizacyjne**" na stopnie ratownicze, ale **nie kończą się one uzyskaniem uprawnień wymaganych przez Ustawodawcę, jeżeli po ich zakończeniu nie będzie wydanego wyżej opisanego dokumentu z załącznika nr 3 do Rozporządzenia.**

WARUNEK DRUGI - spełnienie wymagań określonych w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.3):

Art.

1. Ratownikiem może być osoba:
- 1) posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych;
 - 2) **zatrudniona lub pełniąca służbę w jednostkach współpracujących z systemem, o których mowa w art. 15, lub będąca członkiem tych jednostek;**
 - 3) **posiadająca ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, zwanego dalej "kursem", i uzyskaniu tytułu ratownika;**
 - 4) której stan zdrowia pozwala na udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Art.

1. Jednostkami współpracującymi z systemem są służby ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, w szczególności: jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. Nr 208, poz. 1241), podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240), inne jednostki podległe lub nadzorowane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i Ministra Obrony Narodowej.

2. Jednostkami współpracującymi z systemem mogą być społeczne organizacje ratownicze, które, w ramach swoich zadań ustawowych lub statutowych, są obowiązane do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, jeżeli zostaną wpisane do rejestru jednostek współpracujących z systemem.

3. Jednostki współpracujące z systemem udzielają kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Wymagane jest więc, by każdy ratownik bez względu na swoje uprawnienia, rodzaj wyznaczonego obszaru wodnego (kąpielisko, miejsce wykorzystywane do kąpeli, pływalnia oraz inny obiekt dysponujący nieckami basenowymi), ilości i rodzaju uprawnień osób w zespole ratowników na danym obiekcie, musiał posiadać ważne zaświadczenie o ukończeniu kursu w zakresie KPP i uzyskać tytuł Ratownika.

Od tego wymogu nie ma odstępstwa, dlatego też osoby niepełnoletnie nie mogą wykonywać uprawnień "ustawowego" Ratownika Wodnego.

Zdarza się, że zaskoczeni zmianą przepisów ratownicy zarzucają nagłe wprowadzenie wymogu posiadania dodatkowych dokumentów KPP, ale należy tu zaznaczyć, że Ustawa została opublikowana w sierpniu 2011 roku, obowiązuje od 1 stycznia 2012 roku, więc osoby zainteresowane miały czas by uzupełnić szkolenia KPP. Wprowadzenie takich dodatkowych szkoleń nie odbiera wcześniejszych uprawnień osobom posiadającym stopnie WOPR, ale jest dodatkowym dokumentem wymaganym przez ustawodawcę do uzyskania uprawnień "ustawowego" ratownika wodnego.

WARUNEK TRZECI - zatrudnienie lub pełnienie służby w podmiocie uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego lub bycie członkiem tego podmiotu: Podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego na dzień 1 stycznia 2012 roku są :

1. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe,
2. Mazurska Służba Ratownicza,
3. Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, (wcześniej Mazurskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe).

Lista innych uprawnionych od 2012 roku podmiotów zamieszczona jest na stronie MSW

Zatrudnienie osoby np. na pływalni lub na kąpielisku przez Gminę lub innego zarządzającego wyznaczonym obszarem wodny, jeżeli nie spełnia ten podmiot ostatniego wymogu, czyli podmiot ten nie jest uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego to takie zatrudnienie lub dyżur nie spełnia ostatniego z wymogów tj.: "zatrudnienia lub pełnienia służby w podmiocie uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego". Należy też pamiętać o przynależności np. do jednostki WOPR i możliwości utraty członkostwa ze względu na niepłacenie składek członkowskich. Dodatkowo szczególnie gestorzy obiektów (zarządzający wyznaczonym obszarem wodnym), ale również sami ratownicy powinni sprawdzić, czy ich macierzysta jednostka należy do WOPR. Jest wiele podmiotów noszących nazwę Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, które nie należą do WOPR, więc muszą posiadać decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych na wykonywanie ratownictwa wodnego (tak jak np. Mazurskie WOPR decyzję nr DAiN-III-0272-3-4846/09/10 z dnia 16 lipca 2010 roku).

Podsumowując:

W art. 2 ust.5) Ustawy określono "ilekroć w ustawie jest mowa o ratowniku wodnym..." oznacza to, że wszystkie zapisy Ustawy i Rozporządzeń MSW jako załączników do Ustawy dotyczą osób, które spełniają wymagania i nabyły uprawnienia ratownika wodnego opisane w tym artykule. W Rozporządzeniu MSW z dnia 23 stycznia 2012 roku (Dz.U. poz. 108) w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego, jednoznacznie określono, że zapewnić stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego może jedynie ratownik wodny w minimalnej liczbie określonej dla poszczególnych obiektów. W razie wątpliwości prosimy o zasięgnięcie pisemnej informacji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

